

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan de Bestuursraad

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Cluster 4

Ontworpen door

5.1.2e

5.1.2e@minvws.nl

Datum

14 oktober 2020

Kenmerk

Zaaknummer

nota

(ter informatie)

Paraaf 5.1.2e

Paraaf 5.1.2e

1 Aanleiding voor deze nota

Sinds de aanvang van de crisis zijn bij VWS 118 Wob-verzoeken over corona binnengekomen, waarvan 37 van de media. Het gaat hierbij om (ongefilterd) circa 800.000 documenten. Voor de afhandeling van deze Wob-verzoeken wordt een aangepaste werkwijze gehanteerd. Met deze nota wordt u geïnformeerd over de stand van zaken en wordt u gevraagd om enkele besluiten te nemen in het belang van een voortvarende afdoening van de Wob-verzoeken.

Een uitdaging hierbij betreft het enorme aantal documenten, en op welke manier te borgen dat deze zo snel mogelijk kunnen worden openbaargemaakt zonder onevenredige belasting van de beleidsdirecties en andere dienstonderdelen bij de beoordeling van de documenten op gevoeligheden gegeven hun prioriteit bij de bestrijding van de covid pandemie. Hoe minder zij worden betrokken, hoe groter het risico dat hierin fouten kunnen optreden, terwijl bij meer betrokkenheid vertraging ontstaat die door de media en politiek niet zal worden geaccepteerd.

Daarnaast is van belang dat alle dienstonderdelen WJZ in staat stellen om documenten te kunnen beoordelen op de Wob en de uitzonderingen daarop. Op dit moment is RIVM daarin terughoudend, waardoor juridische en mogelijk ook politieke risico's worden gelopen.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

Beslispunten:

- De bestuursraad wordt gevraagd akkoord te gaan met een werkwijze waarbij enkel documenten die op basis van startgesprekken met de beleidsdirecties zijn geselecteerd voor de openbaarmaking door de beleidsmedewerkers worden gecheckt;
- WJZ vraagt om een akkoord om deze nota en de werkwijze met alle 5.1.2e te delen.

Alternatieven:

- Als de normale werkwijze wordt gehanteerd zal een groot beroep moeten worden gedaan op beleidsmedewerkers, zodat zij alle documenten die openbaar worden gemaakt kunnen controleren. Dit zal er toe leiden dat de afhandeling van de Wob-verzoeken meer tijd vergt. De verwachting is dat de openbaarmaking van documenten, ook met een extra check, sowieso zullen leiden tot kritische berichten in de media.

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
 Directie Wetgeving en
 Juridische Zaken
 Cluster 4

Kenmerk

2 Belangrijkste punten van informatie

Huidige stand van zaken

- De informatie over corona binnen het kerndepartement beslaat ongeveer 800.000 documenten, waarvan na filtering ongeveer 250.000 documenten inhoudelijk moeten worden beoordeeld door de juristen.
- Inmiddels zijn deze geïnventariseerd en verzameld en voor de juristen beschikbaar in het beoordelingsprogramma Zylab. De inrichting voor de werkwijze van het verzamelen en inventariseren van de documenten heeft door verschillende problemen met de systemen langer geduurd van verwacht.
-
- De **5.1.20** heeft verzocht bij het oppakken van de Wob-verzoeken de volgende uitgangspunten te hanteren:
  - geen onevenredige belasting van de bij de crisisbestrijding betrokken beleidsmedewerkers;
  - indien mogelijk gefaseerde aanpak, zodat al snel informatie openbaar kan worden gemaakt.
 Dit heeft ertoe geleid dat OBP/Doxis met behulp van zoek- en vindsoftware in Marjolein, netwerkschijven en e-mailboxen (vanaf het niveau MT-lid) op zoek is gegaan naar informatie over de elf onderwerpen die in de Wob-verzoeken het meest aan bod komen. WJZ neemt vervolgens een deelbesluit over de openbaarmaking van informatie over een bepaald onderwerp in een bepaalde maand, bijvoorbeeld alle informatie over medische hulpmiddelen in de maand februari. Dit betekent dat de Wob-verzoeken niet één-voor-één worden afgedaan.
- WJZ is voor de uiteindelijke beoordeling van een Wob-verzoek daarnaast afhankelijk van de samenwerking met de beleidsdirecties. Dit speelt met name bij mogelijk (politiek) gevoelige documenten. Gezien de werkzaamheden die zij nog verrichten voor de crisis is het ook niet mogelijk dat zij, zoals gebruikelijk is bij gevoelige dossiers, alle documenten checken voordat deze openbaar worden gemaakt.
- Ook is WJZ afhankelijk van het RIVM voor het aanleveren van documenten. Het RIVM wil in de aanlevering van OMT-documenten en overige concepten terughoudendheid betrachten, gezien het belang van geheimhouding, en beroept zich voortsnog op een eigen beoordeling van de stukken. Het is van belang dat de Wob-juristen van WJZ alle documenten kunnen inzien en toetsen aan de uitzonderingsgronden van de Wob, om goed te kunnen motiveren welke inhoud niet kan worden openbaargemaakt. Zo niet, dan loopt VWS een groter risico dat de rechter alsnog besluit dat de documenten (gedeeltelijk) openbaar moeten worden gemaakt.

- De media is over het project geïnformeerd tijdens een bijeenkomst op 4 juni. Eind oktober heeft een vervolgbijeenkomst plaatsgevonden waarbij de journalisten zijn geïnformeerd over de aanpak en de planning. De journalisten die aanwezig waren bij deze bijeenkomsten leken begrip te hebben voor de werkwijze. Een aantal journalisten is het al vanaf het begin niet eens met de werkwijze en een aantal anderen beginnen hun geduld te verliezen. Vanuit Nieuwsuur zijn er inmiddels juridische stappen ondernomen tegen de behandelduur en daarmee tegen deze werkwijze.

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
 Directie Wetgeving en
 Juridische Zaken
 Cluster 4

Kenmerk

De toezegging dat VWS de informatie vijf dagen na verstrekking aan de media op rijksoverheid publiceert, ligt gevoelig bij andere departementen en kan ook in het licht van de discussie over artikel 68 Grondwet op weerstand van de Kamer stuiten.

Vooruitzicht

Uitgaande van de documenten die nu in Zylab staan moet WJZ, na filtering van dubbel en dergelijke uit de 800.000 documenten, ongeveer 250.000 documenten beoordelen. Hierbij zijn documenten die nog aanwezig zijn bij het RIVM nog niet meegenomen. Ook komen hier nog steeds documenten bij, aangezien de crisisbestrijding nog in volle gang is.

De inschatting is dat de juristen door het programma Zylab sneller kunnen werken dan gebruikelijk, omdat Zylab automatisch namen, telefoonnummers, e-mailadressen e.d. lakt en inventarislijsten opstelt. Op dit moment werkt er 13 FTE aan de openbaarmaking van de documenten. De verwachting is dat zij 10.000 documenten per maand kunnen beoordelen.

De informatie over corona in de maand januari beslaat 5467 documenten. Na filtering in Zylab, waarmee dubbele documenten, nieuwsbrieven, e.d. worden verwijderd, resteren nog 1821 documenten, oftewel een derde deel van het totaal. Na een beoordeling door de juristen worden er naar verwachting 700 documenten openbaar gemaakt. De verwachting is dat deze documenten in november aan de verzoekers kunnen worden verstrekt. Voor februari zijn na het ontdebelen 5000 documenten verzameld die op dit moment worden beoordeeld door de juristen. De verwachting is dat het besluit over deze documenten in december genomen kan worden. Voor maart staan er 60.000 documenten klaar. Deze documenten zijn verdeeld over verschillende categorieën en de documenten zullen openbaar gemaakt worden zodra de volledige categorie beoordeeld is. Hierbij bevatten de categorieën waarnaar de meeste Wob-verzoeken zijn ingediend (medische hulpmiddelen, testen en scenario's en maatregelen) ook de meeste documenten; variërend tussen de 10.000 en 22.000 per categorie voor maart. Gezien het feit dat om deze informatie het meest is verzocht vanuit de journalisten en de burger zal er op worden ingezet dat deze categorieën zo snel mogelijk openbaar worden gemaakt. Uitgaand van onze capaciteit zal er de openbaarmaking van deze documenten in de eerste maanden van 2021 plaatsvinden.

Afstemming met andere dienstonderdelen of departementen

Hierbij wordt opgemerkt dat WJZ voor een volledige beoordeling van de documenten afhankelijk is van inhoudelijke afstemming met de beleidsdirecties of andere departementen die voorafgaand aan de besluitvorming en publicatie plaats moeten vinden. Aangezien de beleidsmedewerkers tot op heden druk zijn met de bestrijding van de crisis

hebben zij geen tijd om, zoals gebruikelijk, alle documenten te controleren voordat deze openbaar gemaakt worden.

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
 Directie Wetgeving en
 Juridische Zaken
 Cluster 4

Er is een werkwijze bedacht waarbij de juristen op basis van startgesprekken met beleidsmedewerkers signaleren welke documenten de beleidsdirecties nog moeten controleren voordat deze openbaar worden gemaakt. Hierbij is het risico dat er gevoelige informatie openbaar wordt gemaakt die eigenlijk niet openbaar had moeten worden wel groter dan bij de reguliere werkwijze, aangezien de beleidsdirecties in een normale Wobprocedure alle documenten die naar de media gaan van tevoren checken. Als de reguliere werkwijze wordt gehanteerd is er een grote kans dat de controle door beleidsdirecties ervoor zorgt dat de openbaarmaking van de documenten aanzienlijk langer duurt dan op dit moment al het geval is. Een lange behandelduur zal zonder meer tot negatieve berichtgeving leiden en mogelijk ook politiek problematisch worden. De Bestuursraad wordt gevraagd om deze werkwijze te bekrachtigen.

Kenmerk

3 Draagvlak politiek

De opschorting van de Wob-verzoeken over corona heeft tot Kamervragen geleid. In de beantwoording is aangegeven dat Wob-verzoeken van de media per 1 juni 2020 weer worden opgepakt. Ongeveer tegelijkertijd is de motie Van Kooten-Arissen aangenomen waarin het kabinet wordt opgeroepen Wob-verzoeken van de media niet verder op te schorten dan tot 1 juni 2020.

In oktober zijn tijdens twee debatten ook Kamervragen gesteld over de voortgang van de afhandeling van de Wob-verzoeken. De minister heeft hier een toelichting gegeven over de enorme omvang van de klus.

Gezien de politieke aandacht zijn wij voornemens de minister middels een tweewekelijkse nota te informeren over het proces en de besluiten en documenten die uit gaan.

4 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Er zal maatschappelijk draagvlak voor zijn dat de overheid zoveel mogelijk transparantie geeft. De media is over het plan van aanpak geïnformeerd bij een bijeenkomst begin juni en zij worden ook tijdens een bijeenkomst eind oktober verder geïnformeerd over deze werkwijze. De journalisten beginnen wel hun geduld te verliezen en op twitter zijn verschillende berichten geplaatst over de lange behandelduur van de Wob-verzoeken over corona.

5 Financiële en personele gevolgen

Nvt

6 Juridische aspecten haalbaarheid

Er wordt gekozen voor een aanpak waarbij informatie per onderwerp en per maand door middel van deelbesluiten openbaar wordt gemaakt. Omdat daarmee in feite niet (volledig) op Wob-verzoeken afzonderlijk wordt beslist, kunnen verzoekers naar de rechter stappen wegens het niet tijdig beslissen op hun Wob-verzoeken.

7 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

WJZ, OBP, BPZ

8 Gevolgen administratieve lasten

nvt.

9 Toezeggingen

De voorgestelde afhandeling van de Wob-verzoeken dient ter uitvoering van de motie Van Kooten-Arissen en de toezegging in de Kamerbrief van 7 mei 2020 dat Wob-verzoeken per 1 juni 2020 worden opgepakt.

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Cluster 4

Kenmerk

5.1.2e